

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช
บวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นพลัง
The Priority Needs of Developing Academic Management of
Rattanakosinsomphotbowonniwetsalaya School
Based on the Concept of Resilience

สุทธญา นิสากร

นิสิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: suttaya.ni@gmail.com

สุกัญญา แซ่มช้อย

อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Email: sukanya.chae@chula.ac.th

Suttaya Nisakorn

Student, Educational Management,

Faculty of Education, Chulalongkorn University

Sukanya Chaemchoy

Lecturer, Educational Management,

Faculty of Education, Chulalongkorn University

รับเข้า: 27 เมษายน 2565 แก้ไข: 15 พฤษภาคม 2565 ตอรับ: 31 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นพลัง ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครู จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นพลังโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.684$) และมากที่สุด ($\mu=4.543$) ตามลำดับ โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.244$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.223$) และการประเมินผล ($PNI_{modified}=0.208$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การบริหารวิชาการ ความสามารถในการฟื้นพลัง

Abstract

This research aimed to study the current, the desirable states; and to assess the priority needs of developing academic management of Rattanakosinsomphotbowonniwetsalaya School under the patronage of Buddhist Supreme Patriarch based on the Concept of Resilience. The informants were 80 personnel, including school directors, deputy-school directors, and teachers. The research instrument was a questionnaire which had an index of item objective congruence (IOC) of 1.00 and reliability of 0.98. The data were analyzed by mean, standard deviation and priority needs index modified ($PNI_{modified}$). The findings showed that the overall current and desirable states of developing academic management of Rattanakosinsomphotbowonniwetsalaya School based on the concept of resilience were at the high level ($\mu=3.684$) and the highest level ($\mu=4.543$), respectively. The first priority was curriculum development ($PNI_{modified}=0.244$) followed by learning management ($PNI_{modified}=0.223$) and evaluation ($PNI_{modified}=0.208$), respectively.

Keywords: priority need, academic management, resilience

บทนำ

สังคมในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสังคมและความสลับซับซ้อนของสังคมที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อเนื่องกับอาชรมณ์ ความคิดและการใช้ชีวิตของคนในสังคมที่ต้องปรับตัวให้เท่าทันต่อปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ (วัฒนาพรระจับทุกข์, 2563) อีกทั้งผลการรายงาน World Economic Forum and Sea Insights (2020) พบว่าร้อยละ 72 ของเยาวชนในกลุ่มประเทศอาเซียนมีความพร้อมในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและมีความสามารถในการฟื้นพลังต่อการรับมือกับสถานการณ์การในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สะท้อนให้เห็นว่าการปรับตัวและการมีความสามารถในการฟื้นพลัง มีความสำคัญต่อความสามารถในการอยู่รอดและปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่พลิกผันและผันผวนอยู่ตลอดเวลา

ระบบการศึกษาจึงกลายเป็นกลไกหลักสำคัญสำหรับกลยุทธ์ในการตอบรับความท้าทายดังกล่าวของโลกในศตวรรษที่ 21 ขณะเดียวกันความคาดหวังสำคัญของสังคมที่มีต่อระบบการศึกษา คือ การสร้างและพัฒนา “คน” ให้เป็น “มนุษย์” ที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วยการพึ่งตนเองเหล่านี้ จึงกลายเป็นความกดดันต่อสถานศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่นเพื่อความอยู่รอดของสถานศึกษา เป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และหากนำองค์ประกอบและรูปแบบในการบริหารงานมาใช้จนประสบผลสำเร็จแล้วจึงจะเรียกได้ว่าเป็นการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องตระหนักถึงบริบทของสังคมที่นักเรียนได้สัมผัสอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพของการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลถึงความสำเร็จและความสำเร็จของสถานศึกษา

ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เป็นการเรียนรู้แบบออนไลน์เต็มรูปแบบหรือแบบผสมผสาน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเครียดในรูปแบบต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความวิตกกังวลเล็กน้อยถึงรุนแรง ภาวะซึมเศร้า ความเหงา คุณภาพการนอนหลับลดลง ความท้าทายที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อทุก ๆ อย่างไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถของนักเรียนในการรับมือกับความเครียด สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นทักษะสำคัญของนักเรียนในสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน คือ ความสามารถในการฟื้นพลัง (Valladolid, 2021)

ความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience) เป็นความสามารถที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคนโดยไม่เลือกว่าอยู่ในเชื้อชาติ สังคม และวัฒนธรรมใด เป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้ในการเอาชนะสถานการณ์ความยากลำบากในชีวิต เพื่อให้ชีวิตผ่านพ้นประสบการณ์ด้านลบที่กำลังเผชิญ (อิงอร ลิ้มวัฒนาถาวรกุล, 2561) ความสามารถในการฟื้นพลัง เป็นแนวคิดสำคัญหนึ่งที่จะทำให้ให้นักเรียนรับมือกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วคาดการณ์ไม่ได้ รวมถึงรับมือกับความเครียดและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจด้วย การเสริมสร้างทักษะของนักเรียนให้เกิดความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience) ส่งผลให้นักเรียนสามารถผ่านสถานการณ์ที่ยากลำบากและค้นพบตนเอง เติบโตเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่มั่นคง มีความเข้มแข็งทางจิตใจ เชื่อมมั่นในตนเอง เข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตนเองตามความเป็นจริง รวมทั้งสามารถถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกได้ อีกทั้งยังก่อให้เกิดพัฒนาการทางความคิดการเติบโตของการปรับตัวและสังคม มีเหตุผล เกิดการตัดสินใจที่ดีในชีวิตและประสบความสำเร็จใน อาจกล่าวได้ว่า ความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience) เป็น

ตัวชี้วัดหนึ่งที่สถานศึกษาควรส่งเสริม เพื่อสร้างนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการบริหารวิชาการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience)

โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ เป็นสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม การบริหารงานของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับแนวโน้มของสถานศึกษา และเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ นักเรียนจะต้องมีทักษะสำคัญประการหนึ่ง คือ ความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience) เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตามจากรายงานสถิติการย้ายออก ลาออกและไม่สำเร็จในการศึกษาของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในปีการศึกษา 2563 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 0.43 (โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์, 2564) ปัญหาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงการขาดทักษะบางประการของนักเรียน โดยเฉพาะเมื่อนักเรียนเผชิญกับสภาวะความเครียดและความยากลำบาก นักเรียนไม่สามารถปรับตัว รับมือกับความเครียดและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟื้นพลัง ความหมายในชีวิตและปัญหาทางจิตใจของนักเรียนทุนที่ศึกษาต่อต่างประเทศ (สุจิรา ประกอบสุข, 2561) พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคล สามารถเผชิญปัญหาในชีวิตและปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและประสบความสำเร็จในการเรียนได้ คือ การมีความสามารถในการฟื้นพลัง

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการฟื้นพลังของนักเรียนในปัจจุบัน มีหลากหลายประเด็น เช่น อิทธิพลของการสนับสนุนทางสังคม การเห็นคุณค่าแห่งตน และการรับรู้ความสามารถของตนที่มีต่อความสามารถในการฟื้นพลังของนักเรียน (สุคนธ์จิต อุปนันชัย, 2556) การเสริมสร้างความสามารถในการฟื้นพลังเพื่อลดความเครียดของนักเรียน (ยชญ์วรินทร์ จนบุรมย์, 2560) ความสามารถในการฟื้นพลังของนักเรียนในห้องเรียนอนุบาล (อภิพร เป็งปิง, 2562) การส่งเสริมความสามารถในการฟื้นพลังของนักเรียนในบริบทของโรงเรียน (Gale M. Morrison and Megan Redding Allen, 2007) และการศึกษาความสามารถในการฟื้นพลังของนักเรียน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสามประเทศ (Miljević-Ridički, Renata, Celeste Simões, and Birgitta Kimber, 2020) แต่ผู้วิจัยยังไม่พบการศึกษาในรูปแบบการประเมินความต้องการจำเป็นที่ทำให้ทราบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นพลังและองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นพลังที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นกระบวนการประเมินเพื่อค้นหาความแตกต่างของสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่า สิ่งใดควรเปลี่ยนแปลงและทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางอันจะส่งผลลัพธ์สู่นักเรียนอย่างแท้จริง (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

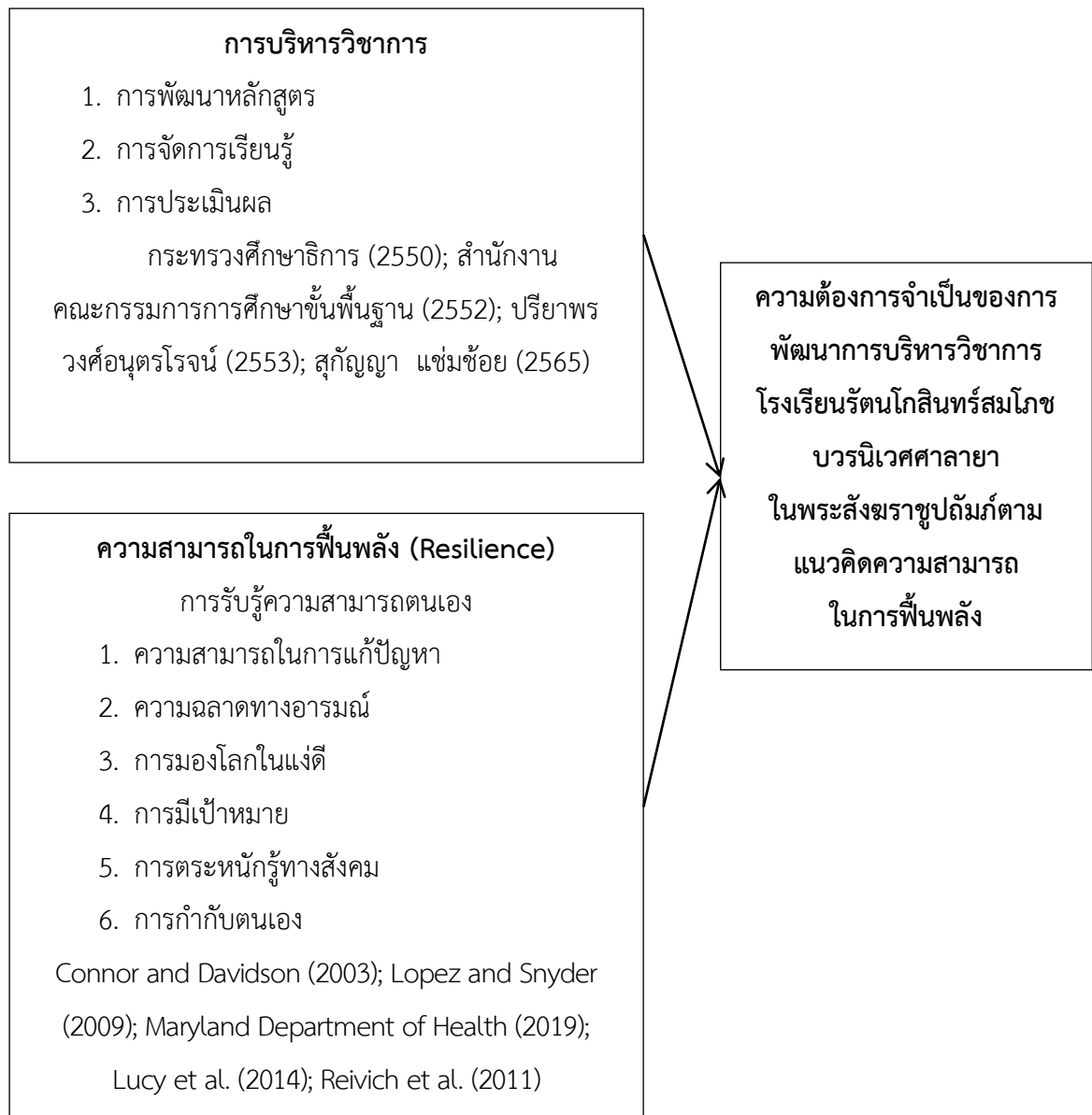
จากสภาพและบริบทข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนากระบวนการทางการบริหารวิชาการที่สร้างเสริมความสามารถในการฟื้นฟูของนักเรียน อันจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน ครูผู้สอน รวมไปถึงการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล และ 2) ความสามารถในการฟื้นฟู ได้แก่ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความสามารถในการแก้ปัญหา ความฉลาดทางอารมณ์ การมองโลกในแง่ดี การมีเป้าหมาย การตระหนักรู้ทางสังคม และการกำกับตนเอง นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นพลัง ศึกษาในประชากรทั้งหมดโดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 80 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน และครูผู้สอน จำนวน 76 คน ซึ่งให้ข้อมูลในการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหาร

วิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิด
ความสามารถในการฟื้นฟู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ
พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูป
ถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่ง
แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ
การศึกษาสูงสุดตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ
รายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการพัฒนาการ
บริหารวิชาการของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามแนวคิด
ความสามารถในการฟื้นฟู ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมินผล
เป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual-response Format) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้
ความสามารถด้านบริหารการศึกษา ด้านสถิติ การวัดประเมินผล และด้านความสามารถในการฟื้นฟู
เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ความครอบคลุมใน
เนื้อหา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี คือ IOC (The
Index of Item-Objective Congruence) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 จึงสามารถ
นำไปใช้ได้ จากผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม พบว่า จากข้อคำถามทั้งหมด 47 ข้อ
ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC=1.00 ดังนั้น ข้อคำถามสามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยได้

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ
กลุ่มประชากร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดนครปฐม แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์
แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1984) ผลการตรวจสอบแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
เท่ากับ 0.98 จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการของ
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการ
ฟื้นฟู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ขั้นตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศสาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงและจัดลำดับความต้องการจำเป็น ใช้สูตรการคำนวณ Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554)

ผลการวิจัย

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศสาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง มีผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศสาลายาฯ ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง

การบริหารวิชาการ	ประเด็น	องค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟูพลัง								เฉลี่ยรวม	แปดผล	ลำดับความต้องการจำเป็น
		1. การรับรู้ความสามารถตนเอง	2. ความสามารถในการแก้ปัญหา	3. ความฉลาดทางอารมณ์	4. การมองโลกในแง่ดี	5. การมีเป้าหมาย	6. การกำกับตนเอง	7. การตระหนักรู้ทางสังคม	เฉลี่ยรวม			
1. การพัฒนาหลักสูตรหลัก	D	3.600	3.525	3.631	3.775	3.581	3.731	3.588	3.633	มาก		
	I	4.513	4.469	4.556	4.519	4.481	4.613	4.481	4.519	มากที่สุด		1
	$PNI_{modified}$	0.254	0.268	0.255	0.197	0.251	0.236	0.249	0.244	-		
2. การจัดการเรียนรู้	D	3.650	3.556	3.763	3.813	3.800	3.844	3.719	3.735	มาก		
	I	4.556	4.556	4.544	4.544	4.556	4.638	4.575	4.567	มากที่สุด		2
	$PNI_{modified}$	0.248	0.281	0.208	0.192	0.199	0.207	0.230	0.223	-		

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง (ต่อ)

การบริหารวิชาการ	ประเด็น	องค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟูพลัง								ผลสัมฤทธิ์	แปลผล	ลำดับความต้องการจำเป็น
		1. การรับรู้ความสามารถตนเอง	2. ความสามารถในการแก้ปัญหา	3. ความฉลาดทางอารมณ์	4. การมองโลกในแง่ดี	5. การมีเป้าหมาย	6. การกำกับตนเอง	7. การตระหนักรู้ทางสังคม	เฉลี่ยรวม			
3. การประเมินผล	D	3.763	3.681	3.731	3.850	3.831	3.856	3.913	3.804	มาก		
	I	4.563	4.581	4.544	4.563	4.631	4.644	4.650	4.596	มากที่สุด		3
	PNI _{modified}	0.213	0.244	0.218	0.185	0.209	0.204	0.188	0.208	-		
เฉลี่ยรวม	D	3.671	3.588	3.708	3.813	3.738	3.810	3.740	3.684	มาก		
	I	4.544	4.535	4.548	4.542	4.556	4.631	4.569	4.543	มากที่สุด		-
	PNI _{modified}	0.238	0.264	0.227	0.191	0.219	0.215	0.222	0.233	-		

หมายเหตุ D=Degree of Success (สภาพปัจจุบัน) I=Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลังในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.684$) ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประเมินผล ($\mu=3.804$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟูพลัง พบว่า ด้านการตระหนักรู้ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=3.913$) ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ ($\mu=3.735$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟูพลัง พบว่า ด้านการกำกับตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=3.844$) และขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ($\mu=3.633$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟูพลัง พบว่า ด้านการมองโลกในแง่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=3.775$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลังในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (μ

=4.543) ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประเมินผล ($\mu=4.596$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านการกำกับตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=4.644$) ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ ($\mu=4.567$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านการกำกับตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=4.638$) และขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ($\mu=4.519$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านการกำกับตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=4.613$)

2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บวรนิเวศสาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บวรนิเวศสาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.244$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified}=0.268$) ความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 2 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.223$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified}=0.281$) และความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 3 คือ ด้านการประเมินผล ($PNI_{modified}=0.208$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{modified}=0.244$)

อภิปรายผล

การบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศสาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า การบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศสาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู ทั้ง 3 ด้าน มีสภาพปัจจุบันต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์ทุกด้าน

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศสาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศสาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู อยู่ในระดับมาก โดยขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประเมินผล เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู

พลัง พบว่า ด้านการตระหนักรู้ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการประเมินผลเป็นอย่างมาก เนื่องจากการประเมินผลเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของนักเรียน ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู อีกทั้งผู้บริหารสามารถกำกับติดตามผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน จากรายงานของโรงเรียนประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการประเมินผลที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ใช้วิธีการประเมินผลอย่างหลากหลาย เพื่อรู้จักและพัฒนานักเรียนรอบด้าน เช่น การประเมินการยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลอยู่ในเกณฑ์ที่ดีและสูงกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ (โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์, 2565) สอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ซึ่งอธิบายว่า เป้าหมายของการประเมินผลการเรียนรู้จะสะท้อนคุณภาพของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนครูใช้รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้และกำกับติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การประเมินผลการเรียนรู้ที่ดีจะสามารถสะท้อนความตระหนักรู้ทางสังคมของนักเรียนในการรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกข์ วงศ์พิพันธ์ (2563) กล่าวถึง การตระหนักรู้ทางสังคมของนักเรียนจะทำให้เข้าใจสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติ

ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟูพลัง พบว่า ด้านการกำกับตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินการจัดเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการกำกับตนเองผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน สภาพบรรยากาศสื่อ และแหล่งเรียนรู้แต่ยังไม่มีดำเนินการจัดเรียนรู้ที่ส่งเสริมการกำกับตนเองอย่างเป็นรูปธรรม จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ เป็นไปตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษาเพียงร้อยละ 70.59 (โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์, 2565) ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้ เป็นสิ่งสะท้อนความสามารถในการกำกับตนเอง (อุไรฉัตร นามรักษ์, 2555) จากคู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จ ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ที่ดี หากครูผู้สอนไม่สามารถเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม จะส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ Schunk and Zimmerman (1994) กล่าวว่า การกำกับตนเอง มีส่วนช่วยในการควบคุมความคิดความรู้สึก และพฤติกรรมอันนำไปสู่บรรลุเป้าหมาย

ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ การพัฒนาหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟูพลัง พบว่า ด้านการมองโลกในแง่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อน

ให้เห็นว่า ปัจจุบันผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับโลกในแง่ดีในแต่ละรายวิชา เนื่องจากมองว่าการมองโลกในแง่ดีของนักเรียนมักเกิดจากการให้ความรัก ความเมตตา และความเสียสละของสมาชิกในครอบครัว สะท้อนให้เห็นว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญในการพัฒนาจิตใจของนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรที่ดีต้องนำไปสู่เป้าหมายที่สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย ดังที่ Henderson and Milstein (2003) เสนอแนะว่า โรงเรียนให้โอกาสผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนานักเรียน โดยการใช้จุดแข็งและความสามารถของสมาชิกในครอบครัวด้านต่าง ๆ เช่น ปลูกฝังการมองโลกในแง่ดีผ่านพฤติกรรมและการใช้ชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 (2542) ระบุแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดศึกษาต้องเปิดโอกาสให้บิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้การจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและของชุมชน

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู อยู่ในระดับมากที่สุด โดยขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประเมินผล เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านการตระหนักรู้ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูคาดหวังให้การประเมินผลของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยมีการประเมินผลความสามารถในการฟื้นฟูด้านความตระหนักรู้ทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรมในโรงเรียน เนื่องจากการประเมินผล เป็นกระบวนการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ จะส่งผลให้ครูสามารถประเมินนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารและครูทราบถึงปัญหาการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะต้องอาศัยเครื่องมือการประเมินผลที่หลากหลายและสามารถประเมินได้ตามสภาพจริง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมอบรมให้ครูพัฒนาการจัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปสู่กระบวนการประเมินอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ สุนีย์ชัยสุขสังข์ (2557) ที่กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล เป็นการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลและส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน รวมทั้งการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งประเมินลักษณะนิสัยของนักเรียนทั้งในสภาพตามธรรมชาติหรือสภาพที่กำหนดขึ้น ตลอดจนเป็นการเข้าใจอารมณ์และเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมได้อย่างถูกต้องเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจของนักเรียน สอดคล้องกับ Transforming Education (2014) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการตระหนักรู้ทางสังคมว่า การตระหนักรู้ทางสังคม จะสร้างความเข้าใจในบรรทัดฐานทางสังคม พฤติกรรม ครอบครัวโรงเรียน ทรัพยากรชุมชนและการสนับสนุน ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ จึงประสงค์ให้นักเรียนมีทักษะการตระหนักรู้ทางสังคม ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถรับมือกับความเครียดและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านการกำกับตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในทั้งสองขอบข่าย สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูมีความต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สภาพบรรยากาศ สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมและสนองต่อความต้องการนักเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนานักเรียนด้านการกำกับตนเอง เนื่องจากการกำกับตนเองจะช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมการกระทำให้เป็นไปตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรญาภรณ์ อุบมัยรัตน์ (2561) ที่อธิบายว่า การกำกับตนเองจะช่วยให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องผ่านการฝึกฝนพัฒนาด้วยความตั้งใจและความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างการกำกับตนเอง เพื่อนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับแนวคิดของ มาร์ตพัฒนาผล (2562) ที่อธิบายถึงความสำคัญของหลักสูตรต่อการจัดการเรียนการสอนและมีความสำคัญต่อผู้สอนในฐานะที่เป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรจะทำให้ผู้สอนทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระและแนวทางการจัดการเรียนการสอน นำไปสู่การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการฟื้นฟู

2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟู ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ การพัฒนาหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารควรสำรวจ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมาย โครงสร้างตัวชี้วัดของหลักสูตร และเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของแต่ละรายวิชาที่ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการฟื้นฟู โดยเฉพาะความสามารถในการแก้ปัญหา เนื่องจากความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นในชีวิตสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ที่ระบุถึงเป้าหมายให้คนไทยทุกคนมีทักษะและกระบวนการในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาที่มีความใฝ่รู้ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ และยังสอดคล้องกับ Ginsburg and Jablow (2014) อธิบายว่าความสามารถในการแก้ปัญหา จะช่วยให้นักเรียนรับมือกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมรับความท้าทายในชีวิต

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ การจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สภาพบรรยากาศ สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนฝึกกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สะท้อนการปฏิบัติของนักเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการทั้งในรายวิชาและข้ามรายวิชาร่วมกัน และจัดให้มีระบบนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการนิเทศไปเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องจามจุรี จำเมือง (2552) ที่กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ว่า ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ อีกทั้งให้มีการนิเทศการเรียนการสอน ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตรเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้สภาพบรรยากาศ สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ ควรเป็นในลักษณะเชิงบวกที่สนับสนุนกระบวนการคิดและประเมินความสามารถในการฟื้นฟูเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาและปฏิบัติงานของนักเรียน จัดหาหรือผลิตสื่อที่หลากหลายและทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละรายวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jing Sun and Donald Stewart (2007) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย เป็นบรรยากาศเชิงบวกและบรรยากาศแห่งความสำเร็จ

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การประเมินผล เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟู พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษามีการประเมินผลหลักสูตรและประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ชัดเจน แต่ขาดการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน และการพัฒนาเครื่องมือในการประเมินผลความสามารถในการฟื้นฟูด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลความสามารถในการฟื้นฟู โดยบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน ผ่านพื้นที่ให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเน้นการประเมินรูปแบบบูรณาการจัดหาผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพของเครื่องมือวัดประเมินผลด้านความสามารถในการแก้ปัญหาที่พัฒนาขึ้นและนำข้อเสนอแนะมาพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการวัดประเมินผลของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557) และ Gale M. Morrison and Megan Redding Allen (2007) ที่อธิบายว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการรวบรวมตรวจสอบ ตีความ ตัดสินผลการเรียนรู้และพัฒนาด้านต่าง ๆ ของนักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยการประเมินความสามารถในการฟื้นฟู

พลังด้านความสามารถในการแก้ปัญหาควรให้ครูและนักเรียนทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และประเมินความก้าวหน้าร่วมกัน เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย มีการวัดผลด้วยกระบวนการที่หลากหลาย โดยจะต้องมีการประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงานของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาการประเมินผลทักษะความสามารถในการฟื้นฟูพลังด้านการตระหนักรู้ทางสังคมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การเข้าร่วมชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการที่มีขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การประเมินผล และเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบความสามารถในการฟื้นฟูพลัง พบว่า ด้านการตระหนักรู้ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารจึงต้องสนับสนุนการประเมินผลอย่างเต็มที่เพื่อให้ครูได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินผลที่เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและความต้องการของครูอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้วิจัยควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรในด้านความสามารถในการแก้ปัญหา เนื่องจากเป็นด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เพื่อหาแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ
3. เขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีการสอดแทรกทักษะความสามารถในการฟื้นฟูพลังโดยเน้นความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างชัดเจน ทั้งการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของหลักสูตรสถานศึกษาและกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากผลการพิจารณาขอบข่ายการบริหารวิชาการ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเพื่อต่อยอดไปสู่การจัดการเรียนรู้และการประเมินผล ซึ่งลำดับความจำเป็นรองลงมาตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้บริหารควรนำผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นไปศึกษาวิจัยและวางแผนแนวทางการบริหารวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ตามแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลังไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการป้องกันความเสี่ยงของนักเรียนและพัฒนาการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของโรงเรียนอย่างยั่งยืน รวมทั้งจะเป็นภูมิคุ้มกันให้นักเรียนสามารถรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จามจุรี จำเมือง. (2552). **คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคง.
- ธัญญาภรณ์ อุปมัยรัตน์. (2561). **ผลของโปรแกรมกำกับตนเองต่อทัศนคติการใช้ความรุนแรงและพฤติกรรมควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). (19 ธันวาคม 2545). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก, หน้า 16-21.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). **คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา พรินต์ติ้ง.
- มารุต พัฒนา. (2562). **แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- ยชญ์วรินทร์ จนบุรณย์. (2560) **ผลของการเสริมสร้างความยืดหยุ่นทางอารมณ์เพื่อลดความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**. วารสารกองการพยาบาล, 44(1): 103-115.
- โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์. (2564). **รายงานสถิติการย้ายออก ลาออกและไม่สำเร็จในการศึกษาของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ในปีการศึกษา 2563**. นครปฐม.
- _____. (2565). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2564**. นครปฐม.
- วัฒนาพร ระจับทุกข์. (2563). **สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World)**. ครูสภาวิทยากร, 1(1): 11.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559)**. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). **แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2565). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุคนธ์จิต อุปนันชัย. (2556). **อิทธิพลของการสนับสนุนทางสังคมการเห็นคุณค่าแห่งตนและการรับรู้ความสามารถของตนที่มีต่อความสามารถในการฟื้นฟูพลังของนักเรียนในจังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุจิรา ประกอบสุข. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะนิสัยแบบฟื้นคืนพลัง ความหมายในชีวิต และปัญหาทางจิตใจของนักเรียนทุนที่ศึกษาต่อต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2557). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). **การประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสกข์ วงศ์พิพันธ์. (2563). **การเสริมสร้างการตระหนักรู้ทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการให้คำปรึกษากลุ่มมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิพร เป็งปิง. (2562). **ความเข้มแข็งทางจิตใจของเด็กในห้องเรียนอนุบาล**. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 47(2): 370-385.
- อิงอร ลิ้มวัฒนาถาวรกุล. (2561). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความยืดหยุ่นของผู้สูงอายุโรคมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด**. วิทยานิพนธ์ พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรุณจรรยา นามรักษ์. (2555). **ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการกำกับตนในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 28**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Connor and Davidson. (2003). *Development of a new resilience scale: The Connor-Davidson resilience scale (CD-RISC)*. *Depression and anxiety*, 18(2) : 76-82.
- Cronbach, L. Joseph. (1984). *Essential of Psychology and Education*. New York: Mc-Graw Hill.

- Gale M. Morrison and Megan Redding Allen (2007). *Promoting Student Resilience in School Contexts Theory. Theory Into Practice*, 46(2): 162-169.
- Ginsburg, and Jablow. (2014). **Building resilience in children and teens: Giving kids roots and wings**. illinois: American Academy of Pediatrics.
- Henderson and Milstein. (2003). **Resiliency in schools: Making it happen for students and educators**. USA: Corwin press.
- Jing Sun and Donald Stewart. (2007). **Development of population based resilience measures in the primary school setting**. Retrieved on February, 17th, 2022, from <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/09654280710827957/full/html>.
- Lopez and Snyder. (2009). **The Oxford handbook of positive psychology**. New York: Oxford University Press.
- Lucy et al. (2014). **Building Resilience: Five Key Capabilites**. Retrieved on February, 7th, 2022, from [https://www.roffeypark.ac.uk/wp-content/uploads/2020/07/Building - Resilience-Report-with-covers.pdf](https://www.roffeypark.ac.uk/wp-content/uploads/2020/07/Building-Resilience-Report-with-covers.pdf).
- Maryland Department of Health. (2019). **Educational Resilience**. Retrieved on February, 5th, 2022, from <http://www.mindresilience.org/what-is-mind-resilience/coreconcept> sage.
- Miljević-Riđički, Renata, Celeste Simões, and Birgitta Kimber. (2020). *Resilience in School Children—a Multicultural Comparison between Three Countries—Croatia, Sweden and Portugal*. **Društvena Istraživanja**, 29(4): 555-74.
- Reivich et al. (2011). *Master resilience training in the US Army*. **American psychologist**, 66(1): 25.
- Schunk and Zimmerman. (1994). **Self-regulation of learning and performance: Issues and educational applications**. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Transforming Education. (2014). **Introduction to Social Awareness**. Retrieved on March, 30th, 2022, from <https://transformingeducation.org/resources/introduction-to-social-awareness/>.
- Valladolid. (2021). *The Role of Coping Strategies in the Resilience and Well-Being of College Students during COVID-19 Pandemic*. **Philippine Social Science Journal**, 4(2): 30-42.
- World Economic Forum and Sea Insights. (2020). **COVID-19: THE TRUE TEST OF RESILIENCE AND ADAPTABILITY**. Retrieved on March, 20th, 2022, from http://www3.weforum.org/docs/WEF_ASEAN_Youth_Survey_2020_Report.pdf.